3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕަބްލިކް ލިސްޓެޑް ކުންފުނިތަކުގެ ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީންގެ ދައުރު

ލިޔުނީ: އިސްމާޢީލް އަބްދުއްރަޙްމާން

ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީންނަކީ ކޮންބައެއް؟

އެއްޒަމާނެއްގައި ކުންފުނިތަކުގެ ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީންނަކީ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ނޯޓު ނެގުމާއި، ބައްދަލުވުންތަކުގެ ބައިވެރިންނަށް ސައި އަދި ކޮފީ ހެދުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ފަރާތްތަކެވެ. އަދި އެފަރާތްތަކަކީ ކޮންމެހެން މަތީ ތަޢުލީމު ހާސިލްކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ނުވެއެވެ. އޭގެ އިތުރުން އަދުވަސްވަރު ބޮޑުވަމުންދާ ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީންގެ މަޤާމަކީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ކުންފުނިތަކުގެ އިދާރީ ޒިންމާ އަދާކުރާ މަޤާމެއް ކަމުގައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ޒަމާން ބަދަލުވެ، މިއަދު މިވަނީ ކުންފުނިތަކުގެ ސެކްރެޓަރީން އަދާކުރަންޖެހޭ ދައުރަށް ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް އައިސްފައެވެ. މިއަދު ކުންފުނިތަކުގެ ސެކްރެޓަރީންނަކީ ކުންފުނިތަކުގައި ދެމެހެއްޓެނިވި ތަރައްޤީއަކާއި ބާއްޖަވެރި ކުރިއެރުމެއް ހޯދައިދިނުމުގައި މުހިއްމު ދައުރެއް އަދާކުރާ ފަރާތްތަކެވެ. އެގޮތުން ކުންފުނީގެ އަންނަނިވި އިދާރީ އަދި ޤާނޫނީ ކަންކަމާއި ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ކުންފުނީގެ ޖަވާބުދާރީވުމާއި ހާމަކަން ހޯދައިދިނުމުގައި ވެސް ސެކްރެޓަރީންގެ ދައުރު ޖަހާލައެވެ.

ސެކްރެޓަރީއައިގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ޖެނެރަލް ބޯޑު ދިރާސާކުރުން، ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވާ އިންތިޒާމުކުރުމާއި، ބައްދަލުވުންތަކުގެ ނޯޓް ސް ދިރާސާކުރުމާއި، އެޖެންޑާ ތައްޔާރުކުރުމާއި، ކަމާ ގުޅޭ ކަރުދާސްތައް ދައްކަވާކުރުމާއި، ބައްދަލުވުންތަކުގައި މުހިއްމު މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ނިންމާ ނިންމުންތައް ރެކޯޑު ކުރުމާއި، ކުންފުނީގެ ޤާނޫނީ ރިކުއަރމަންޓްތަކާއި ރެގިއުލޭޓަރީ ފްރޭމްވަރކް ހިންގުމެވެ. މީގެ އިތުރުން ޤާނޫނާ، ގަވާއިދުތަކާއި ކުންފުނީގެ އަސާސީ ގަވާއިދު ހިމެނޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ކުންފުނިން އަމަލުކުރާތޯ ބަލަހައްޓަމުން ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީންގެ ޒިންމާއެކެވެ. ހަމަ އަދި ކުންފުނީގެ ބޯޑަށް

ކުންފުނީގެ ބޯޑުއޮފްޑިރެކްޓަރުންނާއި ކޮމިޓީތަކުގެ ވާހަކަތަކުގައި ތައްޔާރުކުރުމާއި ކުންފުނީގެ މުޅިގޮތަކަށް ކަންކަން ތަރުތީބުވެފައިވާ ގޮތް ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ. އަދި މި ދަވާލަތަކީ ކުންފުނީގެ އެހެން މަޤާމްތަކާއި ކޮންމެ ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީން އަޅައިލެވިދާނެ ކުންފުނީގެ އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހިމެނޭ ކުންފުނީގެ ދިރާސާކުރާ ބޭނުމެވެ.

ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީން އައްޔަންކުރުން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނީގެ ޤާނޫނު (ނަންބަރު 2023/7) ގެ ދަށުން ޕަބްލިކް ކުންފުނިތައް ޕަބްލިކް ކުރުމުގެ ކުރިން ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީއެއް، ލިޔުމާ ވަކިވަކި ގޮތްތަކުން ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީއެއް ހޮވަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީއަކީ އެކުންފުނީގެ އޮފިސަރެކެވެ. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސެކްރެޓަރީގެ މަސްއޫލް ވާޖިބުތަކާ އަންގައިދިނުމަކީ ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީ ތަމްސީލުކުރާނެ ގޮތެވެ. ކުންފުނިތަކުން އެކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީން އައްޔަންކުރުމުގެ ކުރިން އެފަރާތްތަކަކީ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް ހަމަވާ ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ވާންޖެހޭނެއެވެ. އެގޮތުން ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީއަކީ ކުރިއެރުމުގައި އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ ޝަރުޠުތައް

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީއަކު ފުރިހަމަކުރަން، އެފަރާތަކީ އުމުރުން
18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހެއްކަމުގައިވުމާއި، އާންމުކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި

ވަޒަންވެރިވެ ދިރިއުޅޭ ފަރާތެއްކަމުގައިވުމާއި އަދި އުފެއްދިފައިވާ އެ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރަކުކަމުގައި ނުވުން ހިމެނެއެވެ. މިގޮތުން ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގައި ޑިރެކްޓަރުންގެ ޝަރުޠުތަކާ ގުޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތަކަށް ވާންވާނެއެވެ. އަދި ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީއަކީ ފަރާތަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދާއިމީކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެޖެންސީ ފަރާތެއްކަމުގައިވާ ބަލަހައްޓާ ފަރާތެއްކަމުގައިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ އިދާރީ ކަންކަމުގެ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވާން.

ސެކްރެޓަރީގެ ޒިންމާތައް

ކުންފުނީގެ ޤާނޫނުގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީގެ ޒިންމާގެ ތެރޭގައި ކުންފުނި ހިނގަމުންދާ ޤާނޫނާއި، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި، ކުންފުނީގެ ދުސްތޫރާ އެއްގޮތަށް ބޯޑަށް ކަންތައްކުރުމުގައި، ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ކޯބައިކަން އަންގައިދިނުމާއި އެކަމަށް މަގުދައްކައިދިނުމާއި، ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި، ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޭނުން އިޖުރާއާތުގެ ދަށުން، އޭޖީއެމް ޖަލްސާތައް އިންތިޚާބުކުރުން، ރިޕޯޓު، ހިސާބު، ބެލެހެއްޓުމާ، ބޯޑު އަދި ޢާއްމު ޖަލްސާތަކުގެ ޔައުމިއްޔާ ލިޔުން ބެލެހެއްޓުމާއި، ކުންފުނީގެ، ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޭނުމާ، ނުވަތަ މެންބަރުންގެ ރަޖިސްޓަރު ސާޓިފިކެޓުތައް، ނުވަތަ ކަރުދާސްތައް، ނުވަތަ ކަސްޓަމަރުން ކުންފުނިން ބޭނުންވާ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތައް ސެކިއުރިޓީ ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ރަޖިސްޓްރާރ ކުރުމުގައި ޝެއާހޯލްޑަރުންނާއި ލިޔެކިޔުން ކުރުމާއި، ބޯޑު އިސްތިޢުފާ ރަޖިސްޓަރުގައި، ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޭނުން، ޢާއްމު ޖަލްސާތަކުގެ ކަންތައްތައް، ކުންފުނީގެ ޢާއްމު ދަތުރުގައި، ކުންފުނީގެ ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ ޒިންމާތަކާއި ހިމެނެއެވެ. އަދި އޭޖީއެމް ބޭއްވުމާއި، ސެކްރެޓަރީގެ ބޭނުންތަކާއި ހިމެނެއެވެ.

ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑުގެ ދަށުން ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ ދައުރު

ކެޕިޓަލް މާރކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީ (ސީ.އެމް.ޑީ.އޭ) ގެ ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑު (ސީ.ޖީ ކޯޑު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކުންފުނިން ކުރުން ޖެހޭގޮތަށް ކަންތައްތައް ކުރުމަށްޓަކައި، އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ޤާބިލް ކޮލިފައިޑް ސެކްރެޓަރީއަކު ކޮންމެ ލިސްޓެޑް ކުންފުންޏަކުން ބެލެހެއްޓުމަށްވާނެއެވެ. ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުންނާއި ދުސްތޫރުން އުފެއްދޭ ކޮމިޓީތަކުގެ ބައްދަލުވުންތަކާއި، ސީ.ޖީ ކޯޑާއި އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށްޓަކައި ކަރުދާސްތައް ކުންފުނިން އިންތިޒާމުކޮށް ކަރުދާސް ތައްޔާރުކުރުމާއި ކުންފުނީގެ ކަރުދާސްތައް، ބޭނުން އިންތިޒާމުތައް ބަލަހައްޓައި ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީގެ ޒިންމާއެވެ.

މިގޮތުން، ކުންފުނިން އިންތިޒާމުކުރާ ޤާނޫނީ ތަޢާރުފުތަކާއި، ސީ.ޖީ ކޯޑާއި އެއްގޮތަށް އިންތިޒާމުކުރާ ކުންފުނިން ކަރުދާސްތައް ތައްޔާރުކޮށް ބަލަހައްޓާ ކަމެއް، ކުންފުނީގެ ބޯޑު އަދި ބޯޑުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ ބައްދަލުވުންތައް، ސެކްރެޓަރީ އެޖެންޑާ ހަދައި ބޭއްވުމާއި ހަމަޖައްސައިދިނުމަކީ ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ. އަދި ބޯޑު ކޮމިޓީތަކުގެ ޔައުމިއްޔާ ލިޔުމަކީ ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ ވާޖިބެކެވެ. އަދި ސީ.ޖީ ކޯޑުގެ ދަށުން ބަލަހައްޓަން ކުންފުނިތަކުގައި ސެކްރެޓަރީގެ ޒިންމާ މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުމާއި ސީ.ޖީ ކޯޑުގެ ފަރާތުން އުސޫލުތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ނިޔަމަ ނަގައި، ސެކްރެޓަރީގެ މަޝްވަރާ އަދި ލަފާގެ ބޭނުން އެކުލެވޭ ބޯޑު (ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން) އަދާކުރާނެ ގޮތް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ދިރާސާކުރަމުން ގެންދިޔަ ސެކްރެޓަރީ އަދާކުރާނެ ކުންފުނީގެ އިޖުރާއާތު ނުވަތަ ޤާނޫނު ވަކިން ނުވަތަ ބޭނުން ދަތިވާ އެކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

ނިންމުން

ޕަބްލިކް ލިސްޓެޑް ކުންފުނިތަކުގައި، ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ ދައުރަކީ، އެ ކުންފުނިތަކުގެ އިންތިޒާމީ ޤާނޫނީ ހަރަކާތްތައް ބެލެހެއްޓުމެވެ. ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރިމަތިލާ ގޮންޖެހުންތަކާއި ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކެއް، ކުންފުނިން ގެންދޭ މުއާމަލާތްތަކުގެ ބޭނުމަށް ދަރަޖައިން ވަރަށް މުހިންމުވާނެއެވެ. މިގޮތުން، ވޯޓުލުމާއި ހަރަކާތްތަކުން ދުރުހެލިވުމާއި، ވިޔަފާރީގެ ކަންކަން އުސޫލުތަކާއި ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުތަކާއި، އަދި ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސްގެ އުސޫލުތައް ކުންފުނީގައި ގާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެ ޕަބްލިކް ލިސްޓެޑް ކުންފުންޏެއްގައި ވެސް ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީގެ ދައުރަކީ ވަރަށް ބޮޑު އަދި އަހަމް މުހިންމު ދައުރެކެވެ.

ފީސްބުކް ކޮންފެޝަންތަކުގައި ތިބި ކޮމެންޓް ސެކްޝަން

ނިސްބަތް (އިންސައްތައިން)

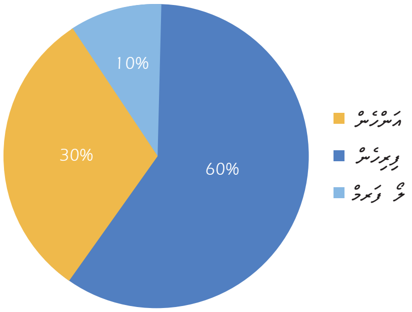

އަދަދު

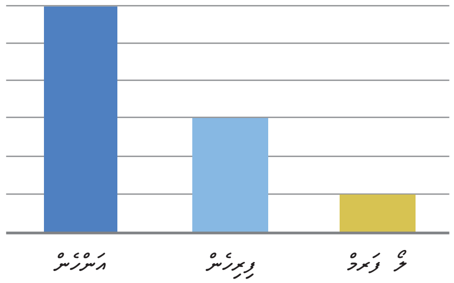

ރެފަރެންސް:

- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންފެޝަންގެ ޤާނޫނު (ނަންބަރު 7/2023)
- ކޮޅުމަދު މަރުކަޒް ޕަބްލިކޭޝަންސް އާރކައިވު (ސީ.އެމް.އާރ) ގެ ކޮމެންޓް ގަވަރނަންސް ކޯޑު (ސީ.ޖީ ކޯޑު)
- ފީސްބުކް ކޮންފެޝަންތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓް